

انجمن بین المللی سازماندهی دانش (ایسکو)

شاخه ایران

=====*****=====

«باسمه تعالی»

صورت جلسه هشتم نشست گروه ترجمه RDA

حاضران:

آقایان: دکتر مرتضی کوكبی، دکتر رحمت الله فتاحی، دکتر محسن حاجی‌زین‌العابدینی، دکتر سید مهدی طاهری، و عباس

رجبی

خانم‌ها: دکتر عاطفه شریف، منیره قاسمی

ساعت: ۱۴-۱۵/۳۰

تاریخ برگزاری: ۱۳۹۸/۰۲/۰۷

محل برگزاری: طبقه دوم شبستان مصلی

دستور جلسه:

۱. ارائه گزارشی از روند ترجمه و ویرایش RDA
۲. نکات دکتر کوكبی برای ویرایش بخش ارسالی ترجمه شده RDA
۳. گزارشی از وضعیت- و فعالیت های ایسکو ایران و هم اندیشی برای ارتقاء فعالیت ایسکو در ایران

RDA

در ابتدا آقای دکتر محسن زین العابدینی تشکیل این جلسه را، برای پی گیری دو مسئله دانست: ۱- ارائه گزارشی از ترجمه RDA، ۲- وضعیت ایسکو شاخه ایران.

آقای دکتر طاهری از زحمات همکاران این طرح برای ترجمه تشکر کرد و گفت: به دلیل این که مترجمان مختلف بوده، ترجمه بخش های- RDA یک دست نیست و بعضی از ترجمه ها از واژه نامه مورد تأیید دکتر فتاحی و دکتر کوكبی در مواردی استفاده نکرده اند که همین مسئله نیاز به ارزیابی مجدد را اجباری کرد. ارزیابی اولیه توسط تعدادی از دوستانی که سابقه بیشتری در این حوزه داشتند همانند دکتر زین العابدینی و دکتر شریف انجام شد. پس از آن برای ویراستاری نهایی برای آقایان دکتر فتاحی و دکتر کوكبی ارسال شد.

رجبی در ادامه گفت: تمامی بخش های این اثر بجز بخش آقای دکتر طاهری ترجمه شده است. آقای دکتر طاهری- هم قول داد تا آخر اردیبهشت ماه ۱۳۹۸ بخش خود را به اتمام برساند. بخش های ترجمه شده برای ویراستاران اولیه فرستاده شد. تعدادی از بخش های دریافتی از ویراستاران برای آقای دکتر کوكبی فرستاده شد. ایشان در ویراستاری نکاتی را حائز اهمیت دانسته که در این جلسه درخواست می شود بیان کنند.

دکتر کوكبی به بیان نکاتی پیرامون بخش های ترجمه های دریافتی پرداخت. ایشان ضرورت ویرایش فنی و نگارشی برای ترجمه ها را ضروری دانست. برای مثال:

- شماره های بخش ها و قواعد از راست به چپ (فارسی شده) و یا چپ به راست (به همان شکل انگلیسی) باشد،

- نشانه‌نشانه‌گذاری مشابه RDA باشد،

انجمن بین المللی سازماندهی دانش (ایسکو)

شاخه ایران

=====*****=====

- یک دست نبودن سرنام RDA، یا آر.دی.ای (با نیم فاصله و نقطه گذاری)،
 - ساختار بخش ها پررنگ (بولد) و مشابه متن اصلی RDA باشد،
 - فاصله های قبل و بعد کلمات رعایت شود،
 - تا آنجا که می توان از کلمات و اصطلاحات فارسی بجای عربی استفاده کرد (فارسی نویسی)،
 - مثال های انگلیسی به همان صورت (بدون ترجمه) درج شود و مثال های فارسی در کنار آن بیاید،
 - تورفتگی ها در RDA مهم است و به همان صورت درج شود،
 - حتما از متن اصلی یکسان RDA استفاده شود و نه ویرایش های مختلف آن،
 - برای شماره گذاری فصل ها، از حروف ابجد استفاده نشود،
 - یک دست سازی واژگان،
 - اسامی بر اساس فهرست مستندات اصلاح شود،
 - برخی مثال های فارسی اصلاح شود،
- (نکات پیرایشی یا ویرایشی؟) آقای دکتر کوبی در انتهای صورت جلسه درج شد.

مصوبات جلسه:

۱. ارسال بخش ترجمه آقای دکتر سید مهدی طاهری تا پایان ۱۰ خرداد ماه ۱۳۹۸
۲. بازنگری، اتمام، و ارسال مثال ها توسط آقای محفوظی تا پایان ۱۰ خرداد ماه ۱۳۹۸
۳. تهیه و ارسال نکات ترجمه و شیوه نامه ویراستاری توسط آقایان دکتر کوبی و دکتر فتاحی تا پایان ۱۰ خرداد ماه ۱۳۹۸

ایسکو:

- آقای دکتر زین العابدینی گزارشی از فعالیت های ایسکو شاخه ایران ارائه داد و درخواست نمود برای بهبود عملکرد و توسعه آن این موارد با همیاری اعضای ایسکو اجرایی شود:
- انجام تقسیم وظایف،
 - برگزاری جلساتی منظم و با جدیت،
 - تولید محتوا به صورت مستمر و به روز برای متخصصان و علاقه مندان حوزه سازمان دهی،
 - پرداخت حق عضویت های اعضای اصلی،
 - مشخص کردن و اجرای عضویت ها به صورت پیوسته،
 - تشکیل کمیته سازماندهی اطلاعات،
 - پیگیری اشتراک اعضای ایسکو برای دریافت مجله ایسکو،
 - پرداخت حق عضویت ها سال ۲۰۱۸،
 - گزارش فعالیت های ایسکو،
 - اخذ عضویت سازمانی برای ایسکو شاخه ایران

نکات ویرایش آقای دکتر کوبی برای ترجمه RDA

فصل دیگری را ویراستاری کرده‌ام و لازم میدانم نکات زیر را با شما در میان بگذارم:

۱. پیشنهاد میکنم حتی الامکان از واژه «دیگر» به جای واژه «سایر» استفاده شود.
 ۲. برخی از مترجمان محترم در مواردی حتی مثالهای انگلیسی را هم نیاورده‌اند.
 ۳. از واژه «همانند» به جای «مشابه» استفاده شود.
 ۴. خواهش میکنم دوستان از حروف ریز برای تایپ استفاده نکنند.
 ۵. در مورد واژه‌ها هم به نکات زیر توجه نمایید:
- **Data** بهتر است «داده‌ها» و نه «داده» ترجمه شود.
 - برای واژه **Transliterated** پیشنهاد میکنم از واژه «آوانوشته» استفاده شود.
 - برای واژه **Then** معادل «آنگاه» معادل مناسبی است.
 - **Dependency** به معنای کشور وابسته است.

واژگان سیاهه زیر در مواردی در متن‌های ترجمه شده مسأله‌ساز بوده‌اند. باید در مورد این‌ها تصمیم‌گیری شود. مفاهیمی که جلوی آن‌ها نشانه پرسش آمده به این معناست که این چند واژه متناوباً در متن‌های فارسی استفاده شده‌اند و باید یکی از آن‌ها استفاده شود. بنده این سیاهه را به ترتیب الفبا مرتب می‌کنم و معادل‌های واژه‌نامه را در پرانتز می‌آورم:

Access point

نقطه دسترسی نه نقطه بازیابی

Agency دفتر یا کارگزار یا مؤسسه؟ (در واژه‌نامه نیست.)

Alternative در واژه‌نامه تنها برای «عنوان برابر»، برابر آمده و در موارد دیگر، از Alternative

واژه «جایگزین» استفاده شده است.

Attribute

صفت (ویژگی‌ها)

Authorized access point نقطه دسترسی مجاز

Basic (دستورالعمل‌های پایه، دستورالعمل‌های مبنایی) بنده «پایه» را پیشنهاد

می‌کنم.

Capitalization (بزرگ‌نویسی) نه درشت‌نویسی

انجمن بین‌المللی سازماندهی دانش (ایسکو)

شاخه ایران

=====*****=====

Caption در واژه‌نامه «سرفصل» و «سرفصل» آمده اما در پیوند با عنوان. برای
فروست بهتر است واژه دیگری انتخاب شود.

Choreographic (محتوای رقص (تصویری)) آیا درست است؟

Chronological در واژه‌نامه «تاریخی» است. در برخی از متون از «ترتیب زمانی»
استفاده شده است.

Identifying در این متن، در مواردی تعیین کردن یا مشخص کردن
کردن معنی می‌دهد نه لزوماً شناسایی کردن. باید به بافت جمله دقت شود.

Inclusive number شماره فراگیر یا شماره مشترک؟

Integrating resource منبع یکپارچه‌ساز، منبع تکمیل‌شونده، منبع یکپارچه‌شده، و
منبع یکپارچه شونده؟ (منابع یکپارچه شده)

Intellectual فکری یا ذهنی؟

Item مورد (مدرک (مورد))

Notation نت؟

Other title information اطلاعات دیگر عنوان، سایر اطلاعات عنوانی؟ (سایر
اطلاعات عنوان)

Punctuation نشانه‌گذاری (سجاوندی، نقطه‌گذاری)

Realization تحقق یا درک؟

Representation بازنمود (ارائه)

Source of information منبع اطلاعات نه منبع اطلاعاتی

Term اصطلاح نه واژه

Transcription حتماً «رونویسی» ترجمه شود، آوانویسی
شود. **Transliteration**- می

Usage کاربرد نه کاربری

انجمن بین‌المللی سازماندهی دانش (ایسکو)

شاخه ایران

=====*****=====

Variant access point (نقطه دسترسی غیرمرجّح) بنده با این معادل زیاد موافق

«گوناگون» را پیشنهاد می‌کنم. حداقل «ناگزیده» بهتر است. variant نیستم. به جای

نکات زیر برای تصمیم‌گیری:

۱. در شماره‌های قواعد در متن انگلیسی، میان ارقام نقطه وجود دارد. در متن‌هایی که بنده ویراستاری کرده‌ام به جای نقطه، از کاما، خط‌تیره، ممیز، و گاهی از هر سه این‌ها استفاده شده است. در مواردی هم هیچ شماره‌ای مربوط به قواعد در جلوی عنوان‌های قواعد دیده نمی‌شود. این‌ها حتماً باید به نقطه تبدیل شوند و در مواردی هم که شماره قواعد نیامده، حتماً افزوده شود.
۲. ترتیب شماره‌های قواعد در متون فارسی و انگلیسی در مواردی همخوانی ندارد. اگر قرار است شماره‌ها به فارسی نوشته شوند (که بنده شماره‌های انگلیسی را برای همخوانی بیشتر با متن انگلیسی پیشنهاد می‌کنم) باید به گونه‌ای نوشته شوند که اگر از سمت راست خوانده می‌شوند درست خوانده شوند.
۳. باید در مورد چگونگی نوشتن شماره‌های رومی (I, II, III, IV) تصمیم گرفته شود. اگر این‌ها را به شکل اعداد عربی بنویسیم در موارد اندکی ممکن است مشکل‌ساز شوند.
۴. آیا معادل فارسی RDA که در کنار برخی عبارات وجود دارد باید مرتباً تکرار شود؟ اگر آری، چگونه: به فارسی یا انگلیسی؟
۵. در مواردی شماره‌های قواعد روبه‌روی عنوان‌های مربوط نیستند. این‌ها حتماً باید روبه‌روی هم باشند.
۶. برخی از واژگان و عبارات در متن انگلیسی پررنگ هستند و گاهی در کنار این‌ها یک مثلث توپر وارونه وجود دارد. عبارات پررنگ در متن انگلیسی حتماً باید پررنگ باشند و عبارات ایتالیک هم همین‌طور. بنده این پیشنهاد را دارم چون مایل‌م متن فارسی بسیار شبیه متن انگلیسی باشد. در مورد گنجاندن مثلث وارونه باید تصمیم‌گیری شود.
۷. فاصله‌های پیش و پس از نشانه‌ها یکدست نیستند. اگر آردی‌ای روی این فاصله‌ها حساسیت دارد ما نیز باید طبق متن انگلیسی عمل کنیم. این نایکدستی در نمونه‌های فارسی نیز دیده می‌شود.
۸. نمی‌دانم چرا برخی از نمونه‌ها عربی هستند. مگر نمونه فارسی کم داریم؟
۹. در مواردی شماره‌های قواعد به انگلیسی نوشته شده‌اند: حتماً باید یکدست عمل شود. نمی‌توانیم هم شماره فارسی داشته باشیم هم شماره انگلیسی.
۱۰. تورفتگی‌ها و بیرون‌آمدگی‌ها حتماً مطابق متن انگلیسی انجام شوند: این‌ها معنی دارند.
۱۱. پیشنهاد می‌کنم برای ارجاع See از معادل «بینید» و نه «نگاه کنید» استفاده شود.

انجمن بین المللی سازماندهی دانش (ایسکو)

شاخه ایران

۱۲. باید برای جمع افعال برای مفاهیم بی‌جان یکدست عمل شود: برخی اوقات این افعال جمع هستند برخی اوقات مفرد.

۱۳. در متن فارسی در مواردی مطالبی دیده می‌شود که در متن انگلیسی نیست. تکلیف این‌ها چیست؟

۱۴. در مواردی نمونه‌های انگلیسی کاملاً ترجمه شده، در مواردی بخش‌هایی از آن‌ها ترجمه شده، و در مواردی این‌ها اصلاً ترجمه نشده‌اند. فکر می‌کنم قرار بود نمونه‌های متن اصلی عیناً Copy and paste شوند.

۱۵. بهتر است املاي درست فرهنگستانی واژه‌ها استفاده شود: «شرح مسؤولیت» درست است نه «شرح مسئولیت».

۱۶. در جمع‌های واژگان باید یکدست عمل شود: منابع یا منبع‌ها، شرح‌ها یا شروح؟ بنده شکل فارسی را در همه موارد پیشنهاد می‌کنم.

۱۷. از آن جایی که متن در حال ترجمه، یک مجموعه قواعد است بهتر است حتی‌الامکان از شکل ادبی نوشتار استفاده نکنیم. مثلاً به جای «برگیرید» بنویسیم «بگیرید».

۱۸. برای معادل‌های a, b, c باید یک شکل را انتخاب کنیم: یا الف، ب، ج، یا الف، ب، پ. بنده شکل فارسی را پیشنهاد می‌کنم.

۱۹. بهتر است از نیم فاصله تا حد امکان استفاده شود.

۲۰. در ترکیب و/یا (از نظر فاصله‌ها) بهتر است یکدست عمل شود: ظاهراً شکل و/یا بهترین است.

۲۱. بنده استفاده از واژگان و عبارات فارسی را به جای واژگان و عبارات عربی پیشنهاد می‌کنم: «افزون بر این» به جای «علاوه بر این» یا «ببفزاید» به جای «اضافه کنید».

۲۲. پیشنهاد میکنم در ارجاعات به قواعد، اگر از واژه «بینید» استفاده نمی‌کنیم عبارت «نگاه کنید» را در انتهای ارجاع

بیاوریم. بنویسیم: به قاعدهٔ ۱۲. ۲،۳ نگاه کنید.

در مورد این واژه‌ها هم نظر بدهید:

performer آهنگساز نیست بلکه اجرا کننده است (واژه نامه: اجراکننده)

statement بخش نیست (در واژه نامه در مواردی شرح و در مواردی وضعیت آمده است: پیشنهاد بنده در

همه موارد، شرح است).

composer آهنگساز

added accompaniment موسیقی (همراهی، همراهی کننده) (در واژه نامه نیست).

transcriber در واژه نامه نیست. پیشنهاد بنده «رونویس» است.

contributor در واژه نامه: همکار، پدیدآور همکار (پیشنهاد بنده «همکار» است)

custodian مالک ترجمه شده (در واژه نامه نیست).

instruction حتماً «دستورالعمل» ترجمه شود.

guideline حتماً «رهنمود» باشد.

curator در واژه نامه: مجموعه ساز - مخزن دار (حتماً یکی از اینها انتخاب شود)

انجمن بین المللی سازماندهی دانش (ایسکو)

شاخه ایران

=====*****=====

restorationist برای این نتوانستم معادلی پیدا کنم

۲۳. آیا هنگامی که ارجاعی به قاعده ای در آردی ای داده میشود استفاده از واژه «بخش» لازم است؟

۲۴. برخی از مترجمان محترم Item را مدرک و manifestation را قالب ترجمه کرده اند.

۲۵. در فصلی که اخیراً ویراستاری کرده ام مثالهای انگلیسی کاملاً به فارسی ترجمه شده و سپس عین مثالها به انگلیسی آمده اند.

۲۶. به واژه های زیر هم عنایت فرمایید:

Functional کاربرد یا کارکردی (واژه نامه: کارکردی)

Edition ویرایش یا ویراست (واژه نامه: ویرایش)